



## ABC i arbetstagarens pension

### Vad är arbetspensionen?

Arbetspensionen ger ekonomisk trygghet i ålderdomen, vid arbetsförmåga och efter en familjeförsörjares död.

I Finland består pensionsskyddet huvudsakligen av arbetspensionen, som grundar sig på inkomsterna av arbete. Om din arbetspension blir liten eller om du inte alls har tjänat in arbetspension, kan du få folkpension eller garantipension. Folkpension får man, om arbetspensionen är mindre än 1 617 euro i månaden.

Arbetspensionerna sköts av arbetspensionsbolag, vissa särskilda pensionsanstalter, pensionskassor och -stiftelser och av Keva i fråga om arbete inom den offentliga sektorn. Folk- och garantipensionen sköts av FPA.

### Vem tjänar in arbetspension?

Löntagare i åldern 17–68 år tjänar in arbetspension för sitt förvärvsarbete. Ett villkor är att arbetsinkomsten överstiger 70,08 euro i månaden. Det har ingen betydelse om man byter jobb eller hur många eller hur långvariga anställningar man har.

### Vem betalar min arbetspension?

Din arbetsgivare och du betalar arbetspensionsavgifter. Arbetsgivaren tar ut arbetstagarens del av avgiften direkt från din lön. Arbetspensionsavgiften är 24,85 procent av lönen i genomsnitt. Arbetstagarens andel är 7,15–8,65 procent beroende på åldern och arbetsgivarens andel 17,38 procent i genomsnitt.

### Hur kan jag försäkra mig om att jag tjänar in arbetspension?

Arbetstagarens pensionsavgift ska anges i lönespecifikationen. Hur mycket arbetspension du har tjänat in kan du kontrollera i arbetspensionsutdraget, som du snabbast får genom Arbetspension.fi. Därifrån kommer du vidare till din egen arbetspensionsanstalts e-tjänster. Om du märker att det finns brister i arbetspensionutdraget eller om du annars misstänker att din pension inte har registretrats rätt, är det bäst att genast ta kontakt med din arbetspensionsanstalt.

På Arbetspension.fi finns också räknare som du kan använda för att få en uppskattning av hur stor din arbetspension kommer att bli.

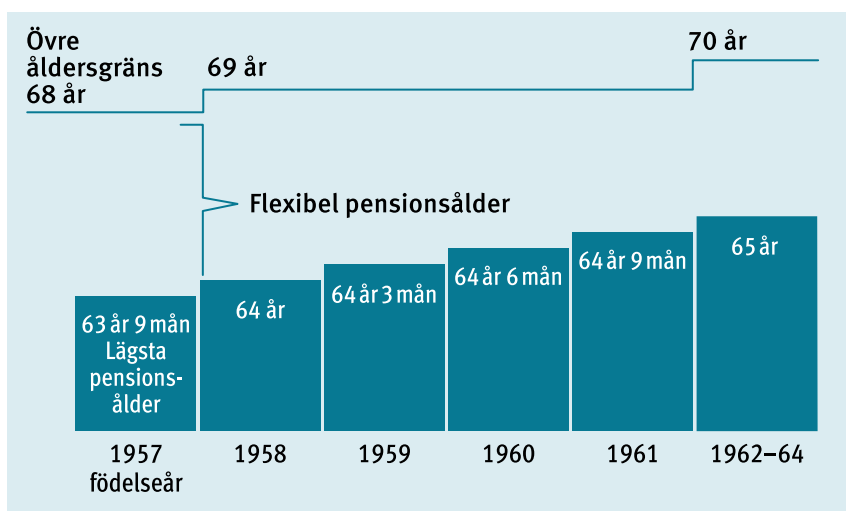
### Vad är följden av avbrott i arbetet?

Under vissa förutsättningar tjänar du också in pension under tider då du inte arbetar t.ex. för att du är sjuk, studerar för en examen, är arbetslös eller alfterneringsledig. Om du sköter dina små barn hemma tjänar du också in pension.

### När kan jag gå i pension?

Den lägsta pensionsåldern för dem som är födda åren 1955–1964 höjs stegvis från 63 år till 65 år. Pensionsåldern höjs med tre månader i taget för dem som är födda åren 1955–1961 så att den lägsta pensionsåldern för dem som är födda år 1960 är 64 år 6 månader och för dem som är födda år 1961 är den 64 år 9 månader (se tabell). Den lägsta pensionsåldern för dem som är födda åren 1962–1964 är 65 år.

Lägsta pensionsålder och övre åldersgräns för försäkringskyldigheten för dem som är födda 1955–1964.



För dem som är födda 1965 och senare knyts pensionsåldern till den förväntade livslängden för respektive årskull. Deras pensionsålder fastställs det år då de fyller 62 år.

## Är pensionsåldern flexibel?

Pensioneringen kan ske flexibelt så att man först tar ut partiell pension (25 eller 50 procent av pensionen). Den nedre åldersgränsen för partiell ålderspension är 61 år, men höjs till 62 år för dem som är födda 1964. Då görs det en förtidsminskning av pensionen. Det innebär att pensionen blir 0,4 procent mindre per varje månad med vilken den tidigareläggs. Man kan fortsätta arbeta och tjäna in pension till 68–70 års ålder enligt födelseåret (se tabell).

## Hur stor blir min arbetspension?

Arbetspensionen är en inkomstrelaterad förmån. Enligt huvudregeln tjänar man in pension enligt 1,5 procent av arbetsinkomsten under varje år i arbete. För dem som är i åldern 53–62 år är pensionstillväxten 1,7 procent under en övergångsperiod till och med slutet av år 2025. Den intjänade arbetspensionen påverkas av alla arbetspensionsförsäkrade inkomster från 17 års ålder. I arbetspensionen ingår också pension för arbete som företagare.

Om du skjuter upp pensionen och börjar ta ut den först efter din lägsta pensionsålder, förbättrar du din pension med en uppskovsförhöjning som är 0,4 procent för varje månad med vilken pensionen blir uppskjuten. Du kan också tjäna in mera arbetspension om du arbetar samtidigt som du är pensionerad. För närvarande gäller det till 68 års ålder.

Här beskrivs hur man tjänar in arbetspension idag. Tidigare har det funnits bl.a. olika åldersregler, som ännu påverkar deras pension som har arbetat medan dessa regler har varit i kraft. Lagar ändras inte retroaktivt.

Du får bäst reda på din pension genom det elektroniska arbetspensionsutdraget eller din egen pensionsanstalt. Du kommer till dem via [Arbetspension.fi](http://Arbetspension.fi).

## Hur ansöker man om arbetspension?

Man måste alltid ansöka om arbetspensionen. Den börjar inte utbetalas automatiskt. När man börjar ta ut full pension måste man också säga upp sig från sin anställning. Invalidpension beviljas inte direkt, utan möjligheterna till rehabilitering utreds först.

Om du har tjänat in pension utomlands ska du ansöka om den på samma ansökningsblankett som pensionen från Finland. Om du bor utomlands ska du ansöka om din finska pension antingen genom pensionsanstalten i det land där du bor eller hos pensionsanstalten i Finland beroende på i vilket land du bor när du ansöker om pension.

## Hur länge får jag pension?

Arbetspensionen betalas ut varje månad, och den kan också betalas till utlandet. Ålderspensionen betalas alltid livet ut. Andra arbetspensionsförmåner kan vara tidsbundna.

Mer information om arbetspensionen får du på webbplatsen [Arbetspension.fi](http://Arbetspension.fi)

